

Beter Begeleiden

Vakblad voor begeleiders in het onderwijs

Zo werken school, jeugdhulp en ouders samen
In gesprek met bestuursvoorzitter Tim van der Rijken
Weetnietkunde: opgewekt ongemakkelijk zijn

Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden Jaargang 13, nummer 5

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulante begeleiders, gedragspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO

Leyensweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Eindredactie

Femke van den Berg, Bureau Bisontekst

Hoofdreductie

Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie

Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma,
Ingrid Nuijt, Lidy Peters, Joke Verwoerd,
Mirjam de Vos

Aan dit nummer werkten mee

Frank Brouwer, Mariette Haasen, Josien Kieskamp, Pim Kok,
Mariëlle Lankhuijzen-Hendriksen, Hetty Meulensteun,
Tim van der Rijken, Marian Timmermans, Camilla Verschoore,
Willem de Vos, Marijke van der Zalm, Linda Zijlmans

Beeld

Pexels, Tom van Limpt Fotografie en eigen beeldmateriaal van auteurs en geïnterviewden

Concept vormgeving

Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding

Elma Media B.V.

Oplage

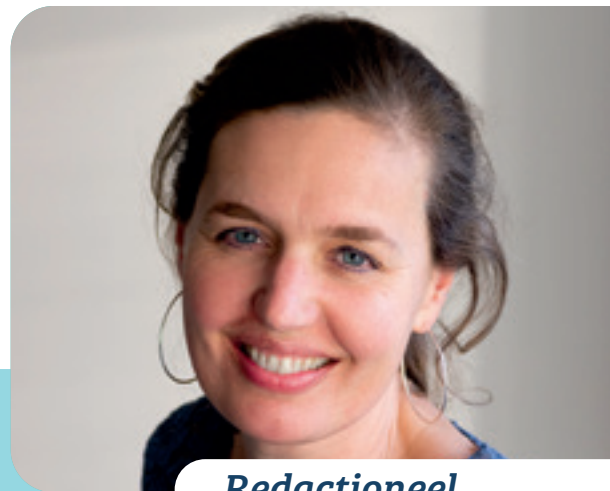
5000

Verschijsning

Beter Begeleiden verschijnt vijf keer per jaar en wordt per post verstuurd naar alle leden van de LBBO.

Copyright 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet aansprakelijk voor enig handelen op grond van de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.

Redactioneel

Waardering

Dit najaar werd bekend dat iedereen die in het primair of voortgezet onderwijs werkt een loonsverhoging van 10 procent krijgt. Terecht, vind ik, want de waardering voor onderwijsprofessionals kan wat mij betreft niet ver genoeg gaan. Werken in het onderwijs is geen kleinigheidje. Lesgeven is een kunst én een immens grote verantwoordelijkheid. Begeleiden ook, trouwens. Ik vind het bewonderenswaardig dat veel leraren en begeleiders zich bovendien, náást hun dagelijkse werk in de onderwijspraktijk, voortdurend blijven ontwikkelen. Als je in het onderwijs werkt, kijkt er regelmatig iemand over je schouder mee. Je krijgt volop feedback op je handelen. En je moet je blijven verdiepen in de nieuwste inzichten uit je vakgebied. Dat kan niet iedereen van zijn werk zeggen!

De LBBO zet zich in voor de positie, en dus ook voor de waardering, van jou als begeleider. Onder andere daarom zijn we aangesloten bij de FvOv (Federatie van Onderwijsvakorganisaties). Deze federatie onderhandelt namens ons en andere beroepsorganisaties over de cao's, en is dus medeverantwoordelijk voor dit mooie resultaat. Maar positie en waardering gaan natuurlijk niet alleen over salaris. Ons nieuwe bestuur – dat deze zomer aantrad – denkt volop na over hoe jij als begeleider in het onderwijs niet alleen arbeidsvoorwaardelijk, maar ook inhoudelijk een sterke positie kan hebben en houden. En over wat de LBBO als beroepsorganisatie daarin kan betekenen. In deze editie maak je kennis met onze nieuwe bestuursvoorzitter, Tim van der Rijken, die daarover vertelt. Hij geeft trouwens aan dat hij daarover ook graag met jou, als LBBO-lid, in gesprek gaat.

Met *Beter Begeleiden* willen we je vooral inhoudelijk sterker maken. Dat doen we in deze editie dan ook weer volop, met artikelen over hoe leraren, jeugdhulpverleners en ouders effectief samenwerken (pagina 12); hoe je kinderen met een licht verstandelijke beperking signaleert en ondersteunt (pagina 18); wat je kunt doen als je vastloopt met jouw team (pagina 24); welke taken de anti-pestcoördinator en het aanspreekpunt pesten precies hebben (pagina 40); en nog veel meer.

Je mag dit magazine trouwens lekker alleen in een hoekje op de bank lezen. Niemand die over jouw schouder meekijkt. Ook weleens fijn!

Elleke van den Burg
hoofdreducteur@lbbo.nl

Inhoud

- 06 *In gesprek met Tim van der Rijken*
'Verbinden is misschien wel mijn belangrijkste taak', aldus de nieuwe LBBO-voorzitter.

- 10 *Vrijwilligersvacatures*
We zoeken nieuwe redactieleden!

- 11 *Recensie 'Ongewild lastig'*
Een overzichtelijk boek over veelvoorkomende (ontwikkelings)-stoornissen.

Partnerschap

Hoe optimaliseer je de samenwerking tussen school, jeugdhulp en ouders?

- 18 *Licht verstandelijk beperkt*
Hoe (h)erken je kinderen met een licht verstandelijke beperking en speel je in op hun behoeften?

- 23 *Eerste Hulp Bij Begeleiden*
'Sommige ouders die de Nederlandse taal niet spreken, lijken in gesprekken met mij alles te begrijpen, maar doen daarna niets.'

- 24 *Als het team vastzit*
Hoe wend je dit ongemak aan voor gezamenlijke ontwikkeling?

- 29 *Mariëlle*
Levi en Sofie willen leren. Moeten ze daarmee wachten tot groep 3?

De positie van ... de ambulante begeleider (cluster 2)

Josien Kieskamp werkt met leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS).

- Recensie 'Omdat lezen loont'* 35
Veel verschillende perspectieven op hoe het leesonderwijs beter kan.

- Bijzondere kinderen* 36
In deze rubriek belichten we een bijzondere of zeldzame aandoening, stoornis of eigenschap bij kinderen. Deze keer: Fragiele X Syndroom.

- Recensie 'Perspectieven op inclusief onderwijs'* 39
Inclusie als dagelijkse oefening voor leraar en leerling.

- Een veilige schoolomgeving* 40
Bij de aanpak van pesten binnen de school spelen de anti-pestcoördinator en het aanspreekpunt pesten een essentiële rol.

- Topboek* 45
De must-reads van Hetty Meulensteen en Ingrid Nuijt.

- Tot slot* 47
Agenda, ledenacties en (ander) LBBO-nieuws.